

Tarkastelimme sitä, kuinka verkko-oppimistoiminnot voisi organisoida hiljaiset oppijat paremmin huomioivalla tavalla.

A tall metal signpost with several yellow directional signs pointing in various directions against a blue sky with white clouds. The signs are rectangular with a white border and a red and white diagonal stripe on the left side.

Hiljaiset oppijat – opas

NVL 2017

© Nordiskt nätverk för vuxnas lärande

www.nvl.org

ISBN 978-952-7140-43-7

Pohjoismaiden ministerineuvosto on rahoittanut tämän julkaisun NVL:n kohdennetulla tuella.

Kirjoittajat:

Hróbjartur Árnason
IS-NAM ehf ja Islannin yliopisto

Alastair Creelman
Linné-yliopisto, Ruotsi

Carola Eklund
*Ahvenanmaan maakunnan hallitus,
koulutuksen ja kulttuurin osasto*

Jørgen Grubbe
Monnet Gruppen, Tanska

Taru Kekkonen
Otavan Opisto, Suomi

Aina Knudsen
Føroya Handilsskúli, Färösaaret

Barfuss Ruge
*Internettikkut.gl, Fjernundervisning og
e-læring i Grønland, Grönlandi*

Torhild Slåtto
Flexible Education Norway

Toimittaja: Alastair Creelman

*Kiitämme Francisca Frenksiä
(XWebinar.nl) hänen arvokkaasta
panoksestaan hankkeeseen*

Kansikuva: Pixabay

Taitto: Marika Elina Kaarlela/Gekkografia

Johdanto

Tässä oppaassa esitetään Nordplusin hankkeen *Lorkers – is lurking working?* (2015–2017) yhteydessä tehtyjä havaintoja ja suosituksia. Hanketta toteuttamassa oli Aikuisten oppimisen pohjoismaiseen verkostoon (NVL) kuuluvan NVL Distans -verkoston jäseniä.

Hankkeen päätavoitteena oli selvittää, kuinka aikuiset oppijat osallistuvat opetustoimintaan. Miksi osa oppijoista ei koskaan osallistu aktiivisesti kurssin toimintaan, ja voiko niin kutsuttu notkuminen (ilman näkyvää aktiivista osallistumista kurssin toimintaan) olla hyväksyttävä yksilöllisen henkilökohtaisen oppimisen muoto? Jos oppilaitokset haluavat aidosti tarjota yksilöllistä oppimista, eikö yksilöllä tällöin kuuluisi olla mahdollisuus pysyä hiljaa ja olla osallistumatta niin aktiivisesti kuin opettajat odottaisivat?

Hankeella haluttiin selvittää, onko ”notkuminen” vain erityinen joustavan oppimisen muoto ja mikä kannustaa ihmisiä osallistumaan (jatkuvasti), vaikka he eivät osallistu ”aktiivisesti”. Hankkeessa keskityttiin myös seikkaan, jota opetuspiireissä on jo vuosien ajan pidetty vakavana ongelmana – verkkokurssien korkeisiin keskeytyslukemiin. Tämän osalta tarkastelimme sitä, kuinka verkko-oppimistoiminnot voisi organisoida hiljaiset oppijat paremmin huomioidulla ja siten aktiivisempaan osallistumiseen kannustavalla tavalla.

Tämä opas on yhteenveto hankkeesta opituista asioista ja opettajille ja opiskelijoille suunnatuista suosituksista. Opas on jaettu seuraaviin osioihin:

1

Tausta

2

Mitä tarkoitamme hiljaisella oppijalla?

3

Hankkeen tarina – työkaluista oppaaseen

4

Ohjeita opettajille

5

Ohjeita oppijoille

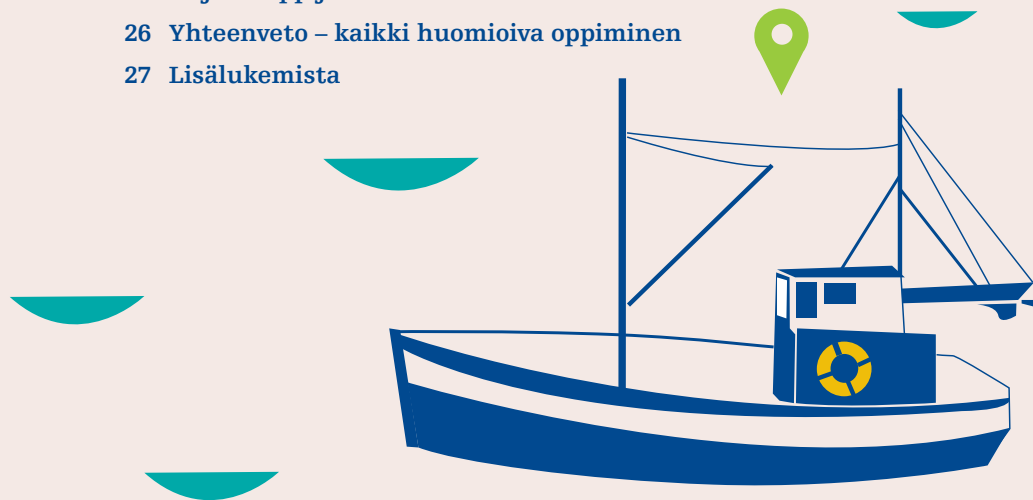
6

Lisälukemista

Sisällys

- 3 Johdanto
- 5 Distans-verkosto
- 6 Tausta
- 10 Hankkeen tarina – työkaluista oppaaseen
- 12 Mitä tarkoitamme hiljaisella oppijalla?
- 14 Ohjeita opettajille
  - 16 Oppijoihin ja heidän vahvuuksiinsa tutustuminen
  - 17 Kaikkia oppijoita osallistava toiminta
  - 18 Luku- ja kirjoitus- sekä muilta taidoiltaan vaihtelevien ryhmien opettaminen
  - 19 Kurssin suunnittelu
  - 20 Kaikki huomioivan kurssin suunnittelu
- 24 Ohjeita oppijoille
- 26 Yhteenveto – kaikki huomioiva oppiminen
- 27 Lisälukemista

Distans-verkosto

NVL Distans -verkoston arvolutupauksena on monipuolistaa aikuisoppimista vuorovaikutteisten ja luovien teknologioiden avulla. Verkosto auttaa vaihtamaan kokemuksia ja hyviä käytäntöjä aikuisoppimisen toimijoiden, järjestöjen sekä opetusratkaisuihin ja alan kehittämiseen keskittyvien poliitikkojen ja viranomaisten välillä.

Tausta

Hankkeessa tarkastellaan aikuisten verkko-opetuksessa tapahtuvaa hiljaista eli passiivista oppimista, jota kutsutaan halventavasti myös notkumiseksi.

Mietimme, miksi osa oppijoista seuraava kursseja tai osallistuu verkko-seminaareihin olematta aktiivinen muuten kuin mahdollisesti kirjoittamalla keskusteluikkunaan ”hei” tai ”kiitos”. Tämä passiivisuus on helppo nähdä sitoutumisen puutteena tai laiskuutena, minkä vuoksi sitä kutsutaan muun muassa notkumiseksi. Osallistujat ovat kiireisiä, osaavia ja hyvin koulutautuneita, joten miksi he ovat niin vaisuja? He saattavat oppia paljon ja tehdä kovasti työtä – mutta itsekseen. Koska he jatkavat osallistumista, he selvästikin hyötyvät osallistumisesta. Notkumista ei näin ollen voi pitää epäonnistumisena, ja jos notkijat katoavat opittuaan sen mitä he opetukselta halusivat, heitä tuskin voi pitää myöskään keskeyttäjinä.

Hankkeen päätavoitteena oli selvittää, tarkastella ja yrittää ymmärtää tätä aikuisoppilajien rakenteellisesti näennäisen erilaista tapaa osallistua opetustoimintaan.

Opettajilla on ollut taipumuksena pitää opetustoimintaan osallistuvia hiljaisia oppijoita välinpitämättöminä tai laiskoina. Tätä vanhaa kiinalaista sanontaa toistetaan usein: *Minkä kuulen, sen unohdan. Minkä näen, sen muistan. Minkä teen, sen ymmärrän.* (Kungfutse) Tällä korostetaan sitä, kuinka tärkeää oppimisessa on aktiivinen osallistuminen. Viime aikoihin saakka useimmat osallistuivat kursseille, konferensseihin, symposiumeihin, luentoihin ja muihin oppimistilaisuuksiin henkilökohtaisesti paikan päällä. Fyysinen läsnäolo on laskettu aktiiviseksi osallistumiseksi, vaikka käytännössä vain harvat esittävät kysymyksiä tai osallistuvat aktiivisesti keskusteluihin. Harvat miettivät tosissaan, millä tavoin fyysisesti läsnä olevien osallistujien ”todellista” osallistumista voisi mitata. Mutta kun erilaiset verkko-oppimisen tavat lisäävät ihmisten mahdollisuuksia osallistua, asiat nähdään eri tavoin. Verkko-oppimistapahtumissa aktiivista osallistumista on helpompi mitata.

”

Osallistujat saattavat tulla ja lähteä kurssin mittaan monta kertaa ja poimia kiinnostavat palat, tai osa ei tule koskaan paikalle.

Lähde: flickr.com/anyjazz65

Osallistujat saattavat tulla ja lähteä kurssin mittaan monta kertaa ja poimia kiinnostavat palat, tai osa ei tule koskaan paikalle.

Yleisesti koetaan, että monissa verkko-oppimistapahtumissa passiivinen osallistuminen on kasvussa. Passiivisia osallistujia kutsutaan notkujiksi, mikä on melko kielteinen sana ja viittaa epäilyttävään toimintaan. Tutkimuskirjallisuudessa käytettäviä käsitteitä ovat esimerkiksi hyväksyty vähäinen osallistuminen, ja Martin Weller on käyttänyt nimitystä drive-by-oppijat, mikä käsitteenä sopii hyvin MOOC-kursseihin ja muihin avoimiin

verkkokursseihin.¹

Monet oppijat ilmoittautuvat avoimille verkkokursseille uteliaisuuttaan. Koska kurssiin ei liity kuluja tai sitoumuksia, he ovat mukana vain jonkin aikaa, oppivat sen, mitä kurssilta halusivat, ja sen jälkeen keskeyttävät. Heidän tarkoituksenaan ei ole suorittaa koko kurssia, eikä heitä voi verrata muodollisen opetuksen opiskelijoihin, jotka sitoutuvat sekä tekemään työtä että käyttämään rahaa. ”Notkujen” tarkoituksena ei siis ole mitään epäilyttävää, mutta valitettavasti kurssin järjestäjät eivät näe, mitä he oppivat.

¹ Creelman, Ehlers, Ossiannilsson (2014) Perspectives on MOOC quality - An account of the EFQUEL MOOC Quality Project, International Journal for Innovation and Quality in Learning (INNOQUAL) Issue 03, September 2014, s. 83 <https://empower.eadtu.eu/images/fields-of-expertise/OERsMOOCs/INNOQUAL-Issue-3-Publication-Sep-2014-FINAL-w-cover.pdf#page=85>

Aihetta koskeva tutkimus on lisääntymään päin, ja maininnan arvoinen on etenkin Open University UK:n tutkimus (Smith & Smith 2014). Tutkijat havaitsivat hiljaisten oppijoiden määrän olevan kasvussa eräillä Open Universityn kursseilla, ja he tekivät seuraavan johtopäätöksen: "... *opetus- ja oppimisstrategioita on tarkasteltava uudelleen niin, että 'aktiiviseen osallistumiseen' rohkaistaan tai sitä saadaan lisättyä.*" Käytössä olevista tiedoista ja kirjallisuudesta voi myös löytää viitteitä siihen, että osa aikuisoppijoista voi arvostaa "passiivista" oppimista. Korkea-asteen koulutusta tarjoavan instituution, kuten Open Universityn, näkökulmasta tällä voi olla vaikutusta kurssimateriaalin jakelustrategiaan sekä materiaalia jakavan opetushenkilöstön kehittämiseen. Esimerkiksi sen sijaan, että panostettaisiin huomattavasti aikuisoppijoiden aktiiviseen foorumiosallistumiseen, painopistettä voi olla tarpeen siirtää siihen, että varmistetaan sopivan ja riittävän materiaalin saatavuus "passiivisille osallistujille". (Smith, D. Smith, K. *The case for 'passive' learning. The silent community or online learners*, EURODL 2014.) Jos näennäisen passiivinen osallistuminen verkkoseminaareihin vaikuttaa osallistujiin myönteisellä tavalla, onko oikein ajatella MOOC-kursseilla, verkkokursseilla tai verkkoseminaareissa notkumista epäonnistumisena?

Stephen Downes on esittänyt metaforan, jonka mukaan MOOC-kurssit ovat kuin sanomalehtiä ja perinteiset opintosuorituskurssit romaaneja. Ro-

maania aloitettaessa tavoitteena on lukea se loppuun. Jos näin ei käy, jokin on mennyt pieleen.

Sen sijaan sanomalehteä silmäilläään ja siitä luetaan vain kiinnostavimmat kohdat. Sanomalehti ei ole epäonnistunut, jos joku lukee siitä vain yhden artikkelin, kun taas romaani on epäonnistunut, jos siitä luetaan vain kaksi ensimmäistä lukua.

Tämän hankkeen tavoitteiden kannalta erittäin oleellisessa Gilly Salmonin verkko-oppimisen viiden vaiheen mallissa² esitetään puitteet oppijan osallistumisen lisäämiselle. Hankkeessa on tutkittu ja testattu hänen menetelmiään käytännössä.

Mitä rakenteita tarvitaan, jotta "hiljaisille" oppijoille voidaan tarjota tarvittavat rakennustelineet? Tärkeitä ja lisätarkastelua vaativia seikkoja ovat kirjastot, aikuisopetus, verkkomentorointi ja vertais-

tuki. Monet oppijoista keskeyttävät, koska he eivät ymmärrä, miten verkossa opiskellaan, eivät puhu englantia äidinkielenään, häkeltyvät muiden aikuisoppijoiden aikaansaannoksista ja pelkäävät tyhmien kysymysten esittämistä. Kurssien suunnittelijoiden on huomioitava nämä epävarmuuden syyt.

Tämä opas on laadittu kurssien suunnittelijoiden avuksi. Oppaan menetelmien avulla voi lisätä oppijoiden osallistumista verkko-oppimisessa. Voidaan sanoa, että tämän päivän aikuisoppijat poimivat osallistumiltaan kursseilta lähinnä tarvitsemansa. He osallistuvat kursseille siten kuin heidän kiireisiin aikatauluihinsa sopii, eivät

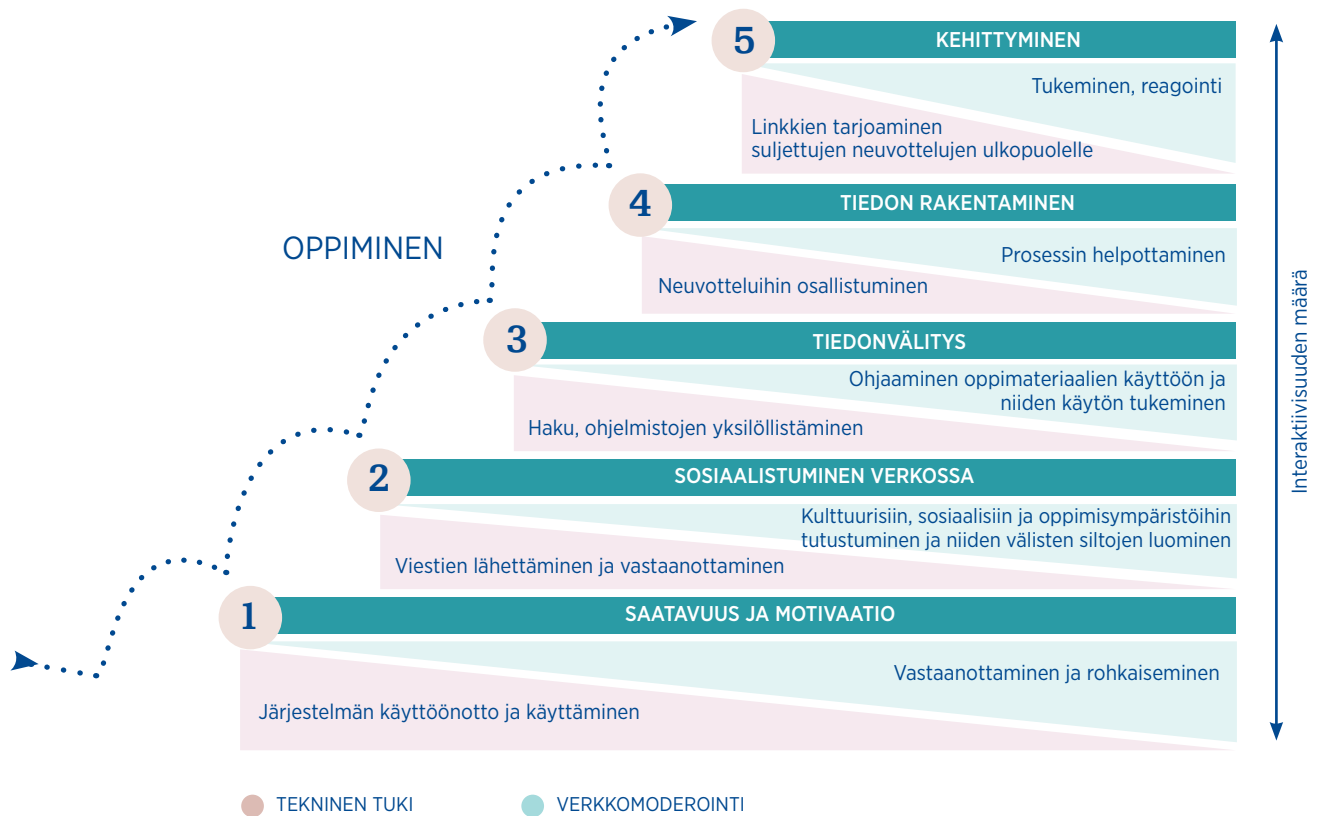
Monet oppijoista keskeyttävät, koska he eivät ymmärrä, miten verkossa opiskellaan

2 www.gillysalmon.com/five-stage-model.html

GILLY SALMONIN VIIDEN VAIHEEN MALLI (JÄLJENNÖS)

www.gillysalmon.com/five-stage-model.html

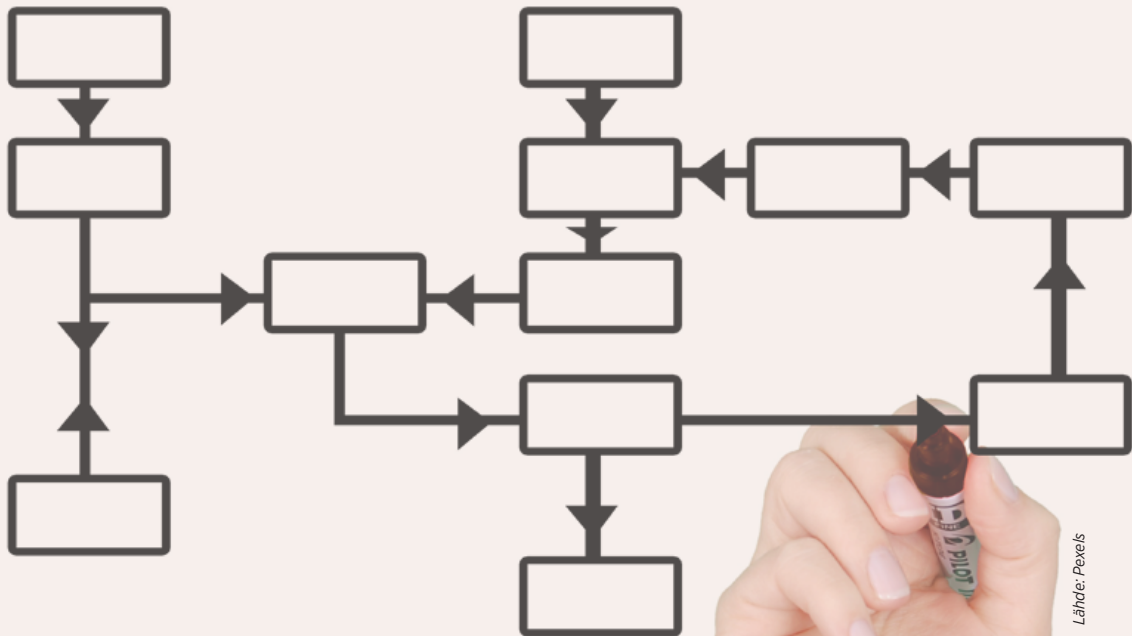

siten kuin oppilaitokset haluavat. Monille todistukset eivät juurikaan merkitse, vaan he tarvitsevat tietoa, ajatuksia ja osaamista. Instituutiot eivät enää kaikilta osin omista kurssejaan. Sen sijaan aikuisoppijat päättävät omasta sitoutumisestaan. Oppilaitokset tarvitsevat kuitenkin edelleen tietoa perustellakseen toimintansa. Siksi niiden on selvitettävä tarkemmin, mikä motivoi *notkujia* osallistumaan verkkokursseille. Voidaanko *notkumista* pitää itseopiskeluna tai peräti yksilöllisenä oppi-

misena? Voidaan sanoa, että monet instituutiot nimenomaan haluavat vahvistaa opiskelijoidensa kykyä oppia riippumattomasti ja itsenäisesti. Miksi siis olisi tarpeen huolestua oppijoista, jotka työskentelevät hiljaa itsekseen? Hankkeessamme kysyttiin, *onko notkuminen työskentelyä*, ja muodostimme tästä jopa uudissanan '*lorcking*' (lurking + working). Pulma on tämä: tulisiko hiljaiset oppijat hyväksyä sellaisina kuin he ovat, vai tulisiko heitä pyrkiä "kehittämään" aktivoimalla?

Hankkeen tarina – työkaluista oppaaksi

Hankkeen päätavoitteena oli yrittää ymmärtää
tätä aikuisoppijoiden rakenteellisesti näennäisen erilaista tapaa
osallistua opetustoimintaan.

Halusimme selvittää, onko notkuminen oikeasti työskentelyä. Alkuperäisenä ajatuksena oli kehittää työkaluja, joilla voidaan ennustaa, ketkä oppijoista eivät osallistu aktiivisesti, sekä työkaluja osallistumisen edistämiseen. Hankkeen edetessä oivalsimme kuitenkin, että on sopivampaa kehittää strategioita ja menetelmiä hiljaisten oppijoiden voimaannuttamiseen sekä kurssin tai opetustapahtuman oppijoiden moninaisuuden tunnistamiseen. Näin ollen tässä oppaassa esitellään erilaisia strategioita ja menetelmiä eikä niinkään alkuperäisessä hankesuunnitelmassa ajateltuja työkaluja.

Kyselyjen, haastattelujen, verkko-seminaarien ja konferenssien avulla olimme vuoropuhelussa opiskelijoiden, opettajien ja tutkijoiden kanssa ja selvitimme niin passiivisten kuin aktiivisten oppijoiden osallistumista.

Havaitsimme tutkimuksissamme myös sen, että passiivisuus on mitä ilmeisimmin aktiivinen valinta. Seuraava hankkeen hakemukseen kirjattu kohta on tämän ristiriidan valossa erittäin oleellinen:

... sen sijaan, että nähdään huomattavasti vaivaa aikuissoppijoiden saamisessa aktiivisiksi foorumikäyttäjiksi, painopiste voi olla tarpeen siirtää siihen, että varmistetaan sopivan ja riittävän materiaalin saattavuus "passiivisille osallistujille"...

Hankkeen keskeinen johtopäätös on, että kouluttajien on otettava moninaisuus huomioon suunnittelussa, tunnistettava oppijoiden erilaiset oppimisstrategiat ja huomattava, että näkyvä aktiivisuus ei aina ole merkki tehokkaasta oppimisesta. Kouluttajien on kehitettävä tapoja laatia kursseja moninaiselle ja tarpeiltaan monenlaiselle osallistujaryhmälle ja siten ennakoida yksilöllisempien tai erilaisempien, hiljaisia oppijoita tukevien oppimistietolähteiden tarvetta.

Kysyimme oppijoilta heidän osallistumisestaan webinaarien kaltaisiin koulutustapahtumiin, ja osallistumistasot osoittautuivat seuraavanlaisiksi:

Opetusta ei seurata kiinteästi ja usein muita asioita tehdään samanaikaisesti (multitaskaus).

Opetusta seurataan kiinteästi, mutta keskusteluun ei osallistuta, koska oman tietämyksen ei uskota riittävän.

Opetusta seurataan kiinteästi, mutta introvertin persoonallisuuden vuoksi vain kuunnellen ja pohdiskellen ja mahdollisesti ottamalla yhteyttä myöhemmin.

Koska toiminta ei ole omalla äidinkielellä, itseluottamus ei riitä osallistumiseen.

Mitä tarkoitamme hiljaisella oppijalla?

Oppijoista, jotka eivät osallistu aktiivisesti kurssin keskusteluihin tai ole näkyvästi aloitteellisia muiden oppijoiden suuntaan, käytetään useita toisiinsa liittyviä nimityksiä.

Perinteisessä luokahuoneessa on aina ollut passiivisia tai hiljaisia oppijoita, jotka eivät pyytämättä sano mitään opetukseen liittyvää. Monilla perinteisillä kursseilla passiivisia oppijoita on enemmän kuin aktiivisia, joista joillakuilla on taipumusta hallita kaikkia kurssin keskusteluja, mutta tällöin passiiviset oppijat ovat näkyvissä ja opettaja tavallisesti tietää heidät. Verkkoympäristössä tämä ryhmä on lähes näkymätön eikä juuri koskaan osallistu verkkofoorumeilla tai ryhmätöissä, mutta he tekevät tehtävänsä ajallaan ja selvästi oppivat kursseilla, vaikka ovatkin sosiaalisesti huomaamattomia.

Verkkokursseilla tällaisia oppijoita kutsutaan usein *notkujiksi*, joka on jossain määrin loukkaava nimitys henkilölle, joka norikoilee syrjässä paljastamatta itseään tai tarkoituksensa. MOOC-tyyppisillä kursseilla on tavallisesti tuhansia oppijoita, jotka rekisteröityvät mutta eivät juurikaan jätä jälkeä edistymisestään.

Passiivisuus ei kuitenkaan tarkoita, että oppimista ei tapahdu, sillä passiiviset osallistujat voivat oppia yhtä paljon kuin aktiiviset, vaikka eivät teekään oppimisestaan kaikille näkyvää. Myönteisempiäkin nimityksiä on esitetty, esimerkiksi reunalla oppijat tai hiljaiset oppijat. Tässä hankkeessa päätimme käyttää nimitystä *hiljainen oppija*, millä korostamme sitä, että oppimista tapahtuu, vaikka se ei olisi näkyvää.

MIKSI JOTKUT OPPIJAT OVAT HILJAISIA?

Oppija voi olla oppimistilanteessa niukasti aktiivinen seuraavista syistä:

- Työskentelee mieluummin yksin ilman häiriötekijöitä; aito introvertti.
- Ei ole selvillä siitä, kuinka verkkokurssilla voi olla aktiivinen – ei tunne osallistumisen ”säälöntöjä” tai etikettiä. Odottaa osallistumiskehotusta.

Lähde: flickr.com/English106

- Tarvitsee enemmän miettimisaikaa ennen osallistumista.
  - Kokee ryhmän ekstrovertit jäsenet hämmästyviksi ja huomiotta jättäviksi. Vaikea saada ääntään kuuluviin.
  - Lopettaa kurssin, kun on oppinut haluamansa tai tarvitsemansa.
  - Haluaa vain saada todistuksen ja etenee mahdollisimman nopeasti.
  - On yleisesti ujo ja osallistuminen hermostuttaa.
  - Heikko itseluottamus – pienikin takaisku voi vahvistaa riittämättömyyden tunnetta.
  - Kokee kielen vaikeaksi.
  - Työnantaja on pakottanut tai velvoittanut kurssille.
  - Kulttuurisyyt – ei ole kohteliasta kysyä opettajalta tai puhua ilman lupaa.
  - Sairas, turhautunut, masentunut.
  - Oppitunti tai kurssi on tylsä.
  - Pelkää tekevänsä virheen ylempiarvoisen kollegan nähden (etenkin yrityskoulutuksessa).
- Osa syistä voidaan ottaa huomioon kurssia suunniteltaessa, kun taas osaa on vaikea tai mahdoton ennakoita. Oppaan seuraavissa luvuissa esittelemme ajatuksia, joiden avulla kurssin voi suunnitella paremmin hiljaiset oppijat huomioivaksi.

Ohjeita opettajille

Verkkoympäristössä opettaminen tarjoaa opettajille haasteita ja mahdollisuuksia.

Aidosti vuorovaikutteisten ja osallistavien verkkokurssien laatiminen ja toteuttaminen edellyttää hyvää digitaalista luku- ja kirjoitustaitoa, mikä puolestaan edellyttää oppilaitoksilta selkeiden verkko-opetusstrategioiden laatimista ja opettajien laadunvarmistuksen, osaamisen kehittämisen ja pätevän tuen huomioimista. Tehokas nykyaikainen opetus, niin lähiopetuksena kuin verkossa, edellyttää opettajilta tiimityötä, jota opetusteknologit ja kirjastohenkilöstö tukevat. Liian usein opettajien odotetaan tekevän kaiken itse, mistä seurauksena voi olla huomattavaa stressiä ja riittämättömyyden tunteita. Opettajien on parannettava digitaalista luku- ja kirjoitustaitoaan, mutta heidän ei pitäisi kokea, että heidän täytyy hallita laajasti erilaisia digitaalisia työkaluja – siinä opetusteknologit voivat

auttaa heitä. Perinteisissä verkkokursseissa keskitytään tiedonsiirtoon, ja ne on rakennettu luentotallenteista, oheismateriaalista, kokeista ja tehtävistä, mutta usein niistä puuttuu aito vuorovaikutus ja yhteisöllisyyden tuntu. Sen seurauksena usein huomattavan monet osallistujat eivät saa kurssia suoritettua. He kokevat olonsa usein eristyneeksi ja näkymättömäksi, sillä viime aikoihin asti verkko-opetuksessa on keskitytty itseopiskeluun eikä yhteistyöhön. Opettajan haasteena on luoda yhteisöllisyyden tuntu kurssin alussa ja auttaa oppijoita olemaan vuorovaikutuksessa ja tukemaan toisiaan. Oppijat alkavat aidosti osallistua ryhmäkeskusteluihin ja tehdä yhteistyötä vasta, kun he kokevat olonsa turvalliseksi ja tulevat huomatuksi.

Tässä luvussa esitämme suosituksia ja vinkkejä, jotka auttavat opettajia ottamaan hiljaiset oppijat mukaan ja tekemään näiden panoksesta näkyvämmän.

Suosituksset ja vinkit on jaettu seuraaviin osioihin:

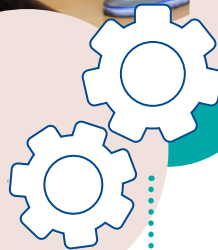
4.1 OPPIJOIHIN JA
HEIDÄN VAHVUUKSIINSA
TUTUSTUMINEN

4.2 KAIKKIA OPPIJOITA
OSALLISTAVA TOIMINTA

4.3 LUKU- JA KIRJOITUS-
SEKÄ MUILTA TAIDOILTAAN
VAIHTELVIEN RYHMIEN
OPETTAMINEN

4.4
KURSSIN SUUNNITTELU

4.5 KAIKKI HUOMIOIVAN
KURSSIN SUUNNITTELU

Lähde: flickr.com/Shane Global Language Centres

4.1 Oppijoihin ja heidän vahvuuksiinsa tutustuminen

Pyydä ennen kurssin alkua oppijoita arvioimaan itseään oppijoina. Kuinka paljon he nauttivat osallistumisesta ja ryhmätöistä, itsetutkiskelusta, lukemisesta, analysoinnista jne.? Millaisissa kurssitilanteissa he viihtyvät ja millaiset tilanteet aiheuttavat heissä epävarmuutta tai levottomuutta? Tämän voi tehdä kasvokkain, verkkotapaamisessa tai lyhyellä kyselylomakkeella (esim. Google-lomakkeella).

Yritä tunnistaa, millaista tukea kukin hiljainen tai näkymätön oppija tarvitsee, esimerkiksi

- tekemällä opiskelijan kanssa sopimus
- kysymällä oikeita kysymyksiä ja lukemalla rivien välistä
- keräämällä taustatietoa eri verkostoista
- lukemalla opiskelijan oppimismerkintöjä
- analysoimalla opintojen hallintajärjestelmästä kerättyjä tietoja.

Lähde: Pexels

Jos haluat lisätietoa hiljaisten oppijoiden verkko-ohjauksesta, katso nauhoitus 18.5.2016 pidetystä webinaaristamme;

katso kuvaus webinaarista, mukana nauhoitus ja materiaalit <http://nvl.org/Content/Online-Guidance-for-Invisible-and-Silent-learners>.

4.2 Kaikkia oppijoita osallistava toiminta

Samanaikaisessa toiminnassa tarvitaan eri taitoja kuin eriaikaisessa toiminnassa. Hiljaisemmat oppijat hyötyvät eriaikaisista keskusteluista, joissa heillä on aikaa miettiä ennen vastaamista. Jos ideoitte ryhmässä tai käytte aktiivistakeskustelua, mieltä, voisitko antaa hiljaisille oppijoille tehtäväksi tehdä keskustelusta yhteenvedon tai analyysin kirjallisena raporttina tai esityksenä. .

Seuraavassa on ajatuksia siitä, kuinka jokaisen voi ottaa mukaan alusta lähtien.

- Laadi säännöt, joilla varmistetaan, että jokainen saa tilaisuuden puhua ja jokaista kuunnellaan. Auta ryhmää päättämään ryhmän säännöistä.
- Opettele kysymyksiä, jotka auttavat kollegoja selittämään, mitä he tarkoittavat.
- Anna oppijoiden käyttää erilaisia välineitä (tekstiä, videota, ääntä) ja anna tehtäviä, joihin oppijat voivat soveltaa erilaisia välineitä (ei siis aina pelkkiä tekstivastauksia).
- Rohkaise kaikkia osallistujia toimimaan aina välillä eri rooleissa. Pyydä esimerkiksi aktiivisimpia osallistujia istumaan ryhmäkokoontumisissa takarivissä ja tekemään muistiinpanoja tai laatimaan miellekartta keskustelusta.
- Kannusta aktiiviseen kuunteluun pyytämällä joitakin osallistujia kirjoittamaan keskustelusta myöhemmin pohdiskelevia blogikirjoituksia.
- Pyydä hiljaisia oppijoita tekemään viikon kurssitapahtumista pohdiskeleva yhteenvedo. Kaikkien oppijoiden tulisi olla tässä roolissa vuorollaan, mutta hiljaiset oppijat voivat toimia muille roolimalleina.
- Varmista, että kaikki ovat samassa veneessä ja tietävät, mitä odotetaan, ymmärtävät ohjeet ja osaavat käyttää tarvittavia työkaluja.
- Kaikki oppijat kirjoittavat pohdiskelevan oppimispäiväkirjan (esim. blogiin), jossa he keskittyvät omaan oppimisprosessiinsa ja harjoittelevat pohdiskelua ja hiljaisia oppimistaitoja.
- Käytä enemmän kehittäviä arviointitapoja ja kehitä vertaisarviointia. Anna oppijoille ohjeet rakentavan palautteen antamisesta toisille.

Lähde: flickr.com/Penn State

4.3 Luku- ja kirjoitus- sekä muilta taidoiltaan vaihtelevien ryhmien opettaminen

Keskustelkaa osallistumistavoista, mieltymyksistä ja rooleista ryhmässä avoimesti, jotta tietoisuus moninaisuudesta ja erilaisten lähestymistapojen oppimista tehostavista vaikutuksista lisääntyy. Lisää oppijoiden tietoisuutta eri rooleista kaikissa tehtävissä ja anna heidän kokeilla vieraampia rooleja.

Auta kehittämään monia eri taitoja: kuuntelua, syvälukua, analysointia, yhteistyötä, pohdiskelua jne. Oppimisessa tarvitaan näitä kaikkia taitoja, ja kaikkien oppijoiden tulisi harjoitella niitä kurssin aikana.

- Introvertit oppijat voivat osallistua ryhmätehtäviin laatimalla yhteenvetoja ryhmäkeskusteluista, kirjoittamalla luonnokset keskustelun ydinaiheista jne.
- Oppijoiden blogit ovat erinomainen tapa kehittää pohdiskelua ja metakognitiivisia taitoja.
- Pyydä ekstroverteja oppijoita toimimaan välillä hiljaisina tarkkailijoina ja laatimaan keskustelun lopuksi yhteenvedo. Näin hiljaisemmat oppijat saavat tilaa ja pääsevät oppimaan aktiivista osallistumisesta.
- Anna tehtäviä, joissa luetaan pidempiä tekstejä ja laaditaan tekstien perusteella johtopäätöksiä. Tästä introvertit suoriutuvat usein parhaimmin, ja he voivat toimia roolimalleina muulle ryhmälle.
- Yhteisten miellekarttojen laatimisessa (Mindmeister-, Coggle- tai vastaavilla työkaluilla) artikkelista, monimutkaisen teorian selittämisessä ja muissa tämänlaisissa tehtävissä voi keskittyä lukemiseen ja pohdiskeluun.
- Jos opetusryhmät ovat suuria, kokeile paritehtäviä, joissa hiljaiset oppijat saavat enemmän tilaa toimia.
- Ennen ryhmäkeskustelun aloittamista pyydä jokaista kirjoittamaan omia ajatuksiaan aiheesta noin viiden minuutin ajan. Tänä aikana ollaan hiljaa, joten jokainen joutuu pohdiskelemaan ennen kuin puhuu. Tämä voidaan keskustelun puolivälissä toistaa uudella kysymyksellä, joka johdattaa pohtimaan siihen mennessä sanottua.
- Edellä esitettyä voidaan muunnella niin, että aloitetaan hiljaisella pohdiskelulla itsekseen, minkä jälkeen keskustellaan pareittain, ja lopuksi käydään yhteiskeskustelua. Näin jokainen voi kunnolla lämmitellä.

Lähde: flickr.com/Open Data Institute Knowledge for Everyone

4.4 Kurssin suunnittelu

Monet kurssit on suunniteltu perustumaan aktiiviseen osallistumiseen ja yhteistyöhön ja palkitsemaan aktiivisuudesta ja näkyvyydestä. Se on tietenkin arvokasta, mutta suunnittelussa olisi löydettävä tasapaino, joka varmistaa, että myös pohdiskelu, syväluke, itseopiskelu ja metakognitiivinen tietoisuus kehittyvät.

Opiskelijat ovat myös ryhmänä hyvin erilaisia. Monet opiskelijoista ovat mielellään aktiivisia ja esillä. Introvertit opiskelijat sen sijaan toimivat mieluummin eri tavalla, ja heillä on erilaiset tarpeet osallistua oppimisryhmään. Kurssista saa paremmin moninaisuutta huomioivan, kun se suunnitellaan yhdessä introverttien kollegojen kanssa. Kysy introverteiltä opiskelijoilta, vastaako suunniteltu kurssi heidän tarpeisiinsa. He auttavat varmasti mielellään.

Lähde: Pixabay

Kurssin suunnittelussa on huomioitava seuraavat haasteet:

- Kaikkia huomioivan ja tukevan yhteisön luominen kurssille tapahtuu antamalla tilaa erilaisten opiskelijoiden tarpeille.
- Kurssin ennakkotiedoissa ja oppaissa kerrotaan selkeästi, millaista toimintaa kurssilla on, mitkä ovat opetuksen tavoitteet ja kuinka ne saavutetaan, mitä opetus- ja oppimismenetelmiä, arviointimenetelmiä ja tukikeinoja käytetään ja kuinka suoritusta mitataan. Hyvin jäsennetty, looginen ja läpinäkyvä kurssiohjelma, jonka toiminnot linkittyvät selkeästi toisiinsa, auttaa opiskelijoita kokemaan olonsa turvalliseksi.
- Mahdollisuus erilaisiin oppimispolkuihin ja oppimistoimintojen sovittaminen opiskelijan tarpeita vastaaviksi antaa hiljaisille oppijoille tilaisuuden loistaa.
- Kurssimateriaalin käyttöön (esim. tekstitettyyn videoon ja videotranskriptioon) ja ryhätöihin tarjotaan vaihtoehtoisia tapoja.

- Suunnittele kurssi tai laadi opetusta yhdessä introverttien kollegojen (opettajien) kanssa. Näin opetuksen suunnitteluun saadaan monipuolisesti näkemyksiä.
- Opiskelijat tulee totuttaa keskittymään oppimisprosessiin silloin, kun ryhmätyö turhauttaa. Kun opiskelijat voivat vapaasti sanoa, mitä he tarvitsevat voidakseen osallistua tai tehdä ryhmätyötä, työskentelystä tulee helpompaa.
- Kysy kaikilta opiskelijoilta heidän vahvuuksiaan ja järjestä näitä vahvuuksia hyödyntäviä mahdollisuuksia.
- Varmista jokaisen nähdyksi ja kuulluksi tuleminen käyttämällä vaihtelevasti eri opetusmenetelmiä. Käytä erilaisia välineitä, monipuolista oppimateriaalia sekä pohdiskeluvia ja aktiivisia tehtäviä.
- Gilly Salmonin *viiden vaiheen malli* toimii erinomaisena kurssin suunnittelun lähtökohtana, kun halutaan rakentaa oppimisyhteisö, johon kaikki voivat kokea kuuluvansa ja jossa jokainen oppija antaa oman arvokkaan panoksensa yhteiselle matkalle.

4.5 Kaikki huomioivan kurssin suunnittelu

Millä tavalla oppimistoiminnot voi suunnitella niin, että kaikkien, myös hiljaisten, oppijoiden tarpeet tulevat huomioituksi? Seuraavassa tarkastelemamme oppimistoimintojen luokittelu perustuu *ABC Learning Design* -menetelmään, jonka ovat kehittäneet Clive Young ja Nataša Perović, University College London. Värilliset otsikot ja kuvaukset on lainattu heidän työstään.

Kiitämme tämän luvun kommentoinnista hollantilaisesta *Francisca Frenksiä* (XWebinar.nl).

TUTKIMUSTOIMINTA

Tutkimalla tapahtuva oppiminen ohjaa oppijoita tutkimaan, vertaamaan ja kritisoimaan tekstejä, dokumentteja ja tietolähteitä, jotka käsittelevät opetuksen aiheena olevia käsitteitä ja ajatuksia. Esimerkkejä: verkkohaut, OER-haut, kirjallisuusarvot ja -kriitikit.

Hiljaiset oppijat hyötyvät usein selkeästä näkemyksestä siitä, mitä he tutkivat. Epämääräiset käsitteet ja ajatukset tai muuttuvat tutkimusmenetelmät ryhmätutkimustehtävissä voivat turhauttaa. Hiljaiset oppijat suosivat objektiivisuutta ja kauaskatseisuutta. He arvostavat laatua, loogista ajattelua ja yksityiskohtia. He suosivat yksin

tehtävää tutkimusta. He voivat turhautua ja menettää motivaationsa, jos tavoitteet tai tietolähteet ovat epäselviä ja tehtävä ei ole looginen ja lineaarinen.

Muut oppijat, etenkin ekstrovertit, eivät tarvitse yhtä selkeää tutkimussuunnitelmaa. He nauttivat etsiskelystä ja poimivat kaikkea merkittäväksi arvioimaansa, vaikkeivät heti pystyisi sanomaan, mikä siinä on merkittävää.

Millä tavalla oppimistoimintoja voi kehittää niin, että erilaisten oppijoiden tarpeet tulevat huomioituksi?

Kerro ryhmässä selvästi, että tutkimustapoja on erilaisia. Anna oppijoiden kertoa, millä tavalla he haluavat työskennellä, ja esittele erilaisia menetelmiä. Tämä on nykypäivänä tarvittava taito. Ryhmätöissä voi aiheutua ongelmia, jos oppimisprosessista tai työtaivoista ei ole keskusteltu kunnolla.

Lähde: flickr.com/Andrew Newill

OMAKSUMISTOIMINTA

Omaksumalla oppimista tapahtuu, kun oppijat kuuntelevat luentoa tai podcastia, lukevat kirjoja tai verkkosivuja ja katselevat demoja tai videoita. Esimerkkejä: ohjattu lukeminen, podcast, verkkoseminaarit, videot jne.

Hiljaiset oppijat pitävät yleensä yksin ja omaan tahtiin lukemisesta ja katsomisesta. Heidän oppimistyylinsä on lineaarinen.

Muilla oppijoilla voi olla vaikeuksia keskittyä pidempiin teksteihin tai tunnistaa rakenteita.

Millä tavalla oppimistoimintoja voi kehittää niin, että kaikkien oppijoiden tarpeet tulevat huomioituksi?

Anna hiljaisemmille oppijoille mahdollisuus esitellä taitojaan analysoimalla kirjan, videon tai verkkoseminaarin sanomaa tai rakennetta keskustelun aikana tai keskustella sisällön mielekkyydestä tavoitteeseen nähden. He voivat kertoa havainnoistaan muille oppijoille (vertaisilleen). He voivat neuvoa muita oppijoita siinä, kuinka syväluke- ja analysointitehtäviä kannattaa lähestyä. Varmista, että heillä on riittävästi aikaa valmistautua keskusteluun ja että he saavat mahdollisuuden puhua ilman liikoja keskeytyksiä.

HARJOITUSTOIMINTA

**Harjoittelemalla oppimisessa oppija pääsee so-
vittamaan toimintaansa tehtävän tavoitteiden
mukaiseksi ja parantamaan seuraavaa toimin-
taansa palautteen perusteella. Esimerkkejä:
verkkoroolipeli, reflektiot tehtävät, tapaustut-
kimukset.**

Hiljaiset oppijat suorittavat harjoituksen täsmäl-
lisesti, mutta ongelmia voi esiintyä, jos tehtävä
ei selkeästi liity tavoitteeseen. He haluavat miet-
tiä ennen kuin toimivat. He haluavat suoriutua
täydellisesti. He kokevat olonsa epämukavaksi,
jos tehtävä on muotoiltu epämääräisesti tai ta-
voite on epäselvä.

Muut opiskelijat ovat hanakampia yrittämään
uusia asioita, tekemään kokeiluja ja pohdiskele-
maan jälkeen päin. He reagoivat hyvin pelillisiin
elementteihin, eikä heille tarvitse selittää toi-
mintaa perusteellisesti. Tästä aiheutuu tieteen-
kin ristiriitoja järjestystä, rakennetta ja selkeitä
tavoitteita haluavien oppijoiden kohdalla.

**Millä tavalla oppimistoimintoja voi kehittää
niin, että erilaisten oppijoiden tarpeet tulevat
huomioituksi?**

Keskustelkaa ensin toiminnasta ja määritellä
mahdollisesti tarvittavat roolit. Rohkaise op-
pijoita toimimaan eri rooleissa ja katselemaan
toimintaa jonkun toisen näkökulmasta.

YHTEISTOIMINTA

**Yhteistyöllä oppiminen tapahtuu etupäässä
keskustelun, harjoittelun ja tuotannon kautta.
Se perustuu tutkimus- ja omaksumistoimin-
taan, mutta siinä on ennen kaikkea kyse tiedon
tuottamisesta itse. Esimerkkejä: pienryhmäpro-
jektit, yhteisesitysten laatiminen, keskustelu.**

Hiljaiset oppijat ovat usein hyviä ohjaamaan
ryhmän työskentelyä. He ovat hyviä analysoi-
maan ja ylläpitämään ryhmän sääntöjä ja arvoja,
joten heistä voi tulla hyviä ryhmänjohtajia.

Muut oppijat hyväksyvät yleensä mielellään joh-
tajan, joka pysyy tyynenä vaikeissa tilanteissa
ja kykenee ilmaisemaan tilanteen selvästi. He

voivat kuitenkin olla kärsimättömiä, sillä tällainen
johtaja etenee järjestyksessä alusta loppuun, kun
taas muut saattaisivat pitää enemmän kiihkeästä
ja innostuneesta johtajasta.

**Millä tavalla oppimistoimintoja voi kehittää
niin, että erilaisten oppijoiden tarpeet tulevat
huomioituksi?**

Anna hiljaisille oppijoille heille parhaiten sopivia
rooleja, esimerkiksi keskustelun loppuyhteenve-
don tai ryhmätyön kokonaissuunnitelman laati-
minen. Auta opiskelijoita ottamaan moninaisuus
huomioon ja tuo asia selvästi ilmi ryhmätyön
aikana.

KESKUSTELUTOIMINTA

Keskustelemalla oppiminen vaatii oppijaa muotoilemaan omat ajatuksensa ja kysymyksensä sekä haastamaan opettajan ja muiden oppijoiden ajatukset ja kysymykset ja vastaamaan niihin. Esimerkkejä: tuntikeskustelut, keskustelufoorumit, verkko-seminaarit.

Hiljaiset oppijat osallistuvat, kun keskustelu on hyvin jäsenetty, mutta he odottavat keskustelun vetäjän antavan heille puheenvuoron eivätkä he mielellään keskeytä tai puhu oma-aloitteisesti. Heidän panoksensa voi olla erittäin hyödyllistä, mutta tarvitaan vaivannäköä ja ymmärrystä, jotta he saavat varmasti suunvuoron.

Muut oppijat voivat ärsyntyä siitä, mitä he pitävät passiivisuutena. He ovat kärsimättömiä ja haluavat siirtyä eteenpäin, ja ryhmän pohdiskelevampien

jäsenten pysähtyminen yksityiskohtiin ja menettelytapoihin voi turhauttaa.

Millä tavalla oppimistoimintoja voi kehittää niin, että erilaisten oppijoiden tarpeet tulevat huomioituksi?

- Tee ryhmälle selväksi, mikä arvo moninaisuudella on ryhmäkeskustelulle. Hiljaiset oppijat ilmaisevat usein arvoja, periaatteita ja näkemyksiä. He voivat pysytellä objektiivisina ja jäsentää keskustelua.
- Tehkää kuunteluharjoituksia (muistiinpanojen laatimista, keskeytyksättömiä puheenvuoroja jokaiselle jne.), jotta ryhmän jäsenet tiedostavat, että he voivat kehittää kuuntelutaitojaan.
- Anna opiskelijoiden valmistella keskustelujen aiheita itse. Jotkut opiskelijat eivät osaa kuunnella muita, koska heillä itsellään on niin paljon ajatuksia, jotka he haluavat jakaa.

TUOTANTOTOIMINTA

Tuottamalla oppimisen avulla opettaja voi motiivoida oppijaa vahvistamaan oppimaansa. Oppija muotoilee käsitteet siten kuin hän ymmärtää ne itse ja soveltaa niitä käytäntöön. Esimerkkejä: esseet, suunnitelmat, animaatiot, videot, kuvasesitykset, blogit.

Hiljaiset oppijat ovat pääasiassa ajattelijoita ja kirjoittajia, ja asioiden tekeminen ei ole heille yhtä palkitsevaa. Anna heille välillä tilaa työskennellä yksin ja varaa tuotannon valmistamiseen tarpeeksi aikaa. Tuotantoon osallistuessaan he ylläpitävät ryhmän näkemystä, jäsentävät prosessia ja auttavat monin tavoin myös silloin, kun eivät osallistu varsinaiseen tekemiseen.

Muut oppijat voivat pitää hiljaista oppijaa laiskana, koska tämä ei osallistu toimintaan. He ärsyntyvät, koska he haluavat ensin toimia, kun taas hiljainen oppija haluaa ensin suunnitella ja pohtia.

Millä tavalla oppimistoimintoja voi kehittää niin, että erilaisten oppijoiden tarpeet tulevat huomioituksi?

Keskustelkaa tuotantoprosessista ennen ja jälkeen. Tehkää moninaisuuteen liittyviä kokeiluja, muuttakaa ryhmien kokoonpanoa ja pohtikaa asiaa. Keskustelkaa kunkin osallistumisen merkityksestä tuotannon jälkeen. Anna hiljaisen oppijan esitellä oma tuotantonsa sitten, kun hän on siihen tyytyväinen. He saavat arvostusta, ja usein he osoittautuvat hyviksi ”opettajiksi”.

Ohjeita oppijoille

Verkkoympäristössä opettaminen tarjoaa opettajille haasteita ja mahdollisuuksia.

Oppiminen on hyvin sosiaalinen prosessi, ja sinun täytyy oppia työskentelemään tehokkaasti ryhmässä, jonka jäsenillä on erilaisia ajatuksia, persoonallisuuksia, kokemuksia, tietoja ja kulttuuritaustoja. Pohdi ennen uuden kurssin aloittamista omaa oppimistasi ja sitä, millä tavalla olet vuorovaikutuksessa muiden kanssa.

Osallistutko aktiivisesti keskusteluihin vai kuunteletko ja pohditko mieluummin sitä, mitä muut sanovat?

Oletko yleensä aloitteellinen ja nautitko ryhmätyön johtamisesta vai osallistutko mieluummin vain tarvittaessa?

Millaisten opiskelijoiden kanssa sinusta on helpointa/vaikeinta työskennellä ja miksi?

Onko ryhmätyö sinusta arvokasta vai tuntuuko turhauttavalta saada ryhmä toimimaan tehokkaasti?

Nautitko ryhmätyöstä vai opiskeletko mieluummin yksin omassa tahdissa ja omien tavoitteiden mukaan?

Mitkä ovat vahvuutesi ja heikkoutesi oppijana? Puhuminen, kuunteleminen, kirjoittaminen, lukeminen, tiimityö, itseopiskelu, johtajuus, analysointi vai jokin muu? Miten voit parantaa heikkoja puoliasi tällä kurssilla?

”

Suurimpia haasteita millä tahansa kurssilla on ryhmätyöskentely.

Lähde: Pexels/Tim Gouw

RYHMÄTYÖ

Suurimpia haasteita millä tahansa kurssilla on ryhmätyöskentely. Siihen liittyy aina paljon neuvottelua, kompromisseja ja ymmärtämistä, sillä muiden kanssa tehdään useiden viikkojen ajan tiivistä yhteistyötä (kasvokkain tai verkossa) jonkin ongelman ratkaisemiseksi, raportin laatimiseksi tai kurssin aiheista keskustelemiseksi. Verkossa tapahtuva ryhmätyö on yleensä vaativampaa ja väärinymmärryksiä syntyy helposti, mutta verkossa työskentely voi olla myös hyvin palkitsevaa ja tehokasta, jos seuraavat seikat osataan huomioida.

- Tutustukaa toisiinne. Tavatkaa verkossa ja esitelkää itsenne. Tehkää jotakin tutustumista helpottavaa, esimerkiksi verratkaa yhteisiä asioita, kertokaa myönteisiä kokemuksia aiemmilta kursseilta, puhukaa lomakohteista jne.
- Laatikaa työtä koskevat perussäännöt ja kirjatkaa ne. Esimerkki: ryhmälle ilmoitetaan, jos ei pääse tapaamiseen, jokainen saa puhua keskeyttämättä, aikarajoja noudatetaan.
- Keskustelkaa ryhmän kunkin jäsenen vahvuuksista ja hyödyntäkää niitä työssä. Jotkut ovat hyviä ideoimaan ja ajattelemaan luovasti, jotkut analysoimaan ja suunnittelemaan jne.
- Jakakaa ryhmän roolit ja vuorotelkaa muistiinpanojen tekemisessä, tapaamisten johtamisessa, tutkimuksen tekemisessä jne.

Yhteenveto – kaikki huomioiva oppiminen

Vaikka tässä oppaassa on keskitytty verkko-oppimiseen, useimpia periaatteita on hyvä soveltaa myös luokkahuoneopetukseen.

Tämän oppaan taustalla on pyrkimys tehdä opetuksesta paremmin moninaisuutta huomioiva, mikä edellyttää erilaisten väylien tarjoamista oppijoille ja erilaisten kykyjen ja oppimisstrategioiden huomioimisen varmistamista. Yhteistyö ei aina edellytä meluisia tapaamisia kasvokkain, vaan siihen voi liittyä myös hiljaisempia eriaikaisia toimintoja, joihin kaikki voivat osallistua käyttäen erilaisia välineitä. Introvertit jäävät samanaikaisessa ryhmätyössä usein näkymättömiksi, mutta jos keskustelua jatketaan verkossa eriaikaisessa oppimisympäristössä, pohdiskelevammat oppijat todennäköisemmin antavat oman hyödyllisen panoksensa. Paremmen eriaikaisen yhteistyön kehittäminen myös voimaannuttaa erityisoppijoita, sillä tällöin heillä on enemmän aikaa vastata ja osallistua hyödyllisellä tavalla ryhmän toimintaan. Myös ei-äidinkieliset oppijat

hyötyvät joustavammista ja moninaisuutta paremmin huomioivista toimintatavoista, sillä he tarvitsevat usein enemmän aikaa aiheen ymmärtämiseen ja omien ajatusensa muotoiluun, minkä vuoksi he myös ovat samanaikaisissa keskusteluissa heikommissa asemassa.

Aloitimme hankkeen tarkastelemalla hiljaisia oppijoita eli ”notkujia” verkkokursseilla, mutta hankkeen edetessä oivalsimme, että tarkastelumme kohteena oli moninaisuuden huomioiminen. Digitaaliset oppimisympäristöt ja työkalut tuovat joustavuutta siihen, kuinka oppijat käyttävät tietolähteitä, osallistuvat yhteistyöhön ja ottavat vastuuta omasta oppimisestaan. Näitä työkaluja ja ympäristöjä on käytettävä viisaasti niin, että koulutus on useampien saatavilla ja luokkahuoneista tulee avoimempia.

Lisälukemista

Seuraavat artikkelit, kirjat ja videot kertovat lisää hiljaisten oppijoiden opettamisesta.

The Challenges of Online Learning: Supporting and Engaging the Isolated Learner, Jenna Gillett-Swan, Journal of learning design, 2017

The Case for ‘Passive’ Learning – The ‘Silent’ Community of Online Learners, Donna Smith, Katy Smith, EURODL, 2014

Unpacking the Problem of Unmotivated Online Students, Michelle Pacansky-Brock, blogikirjoitus 2016

‘Student engagement’ and the tyranny of participation, Lesley Gourlay, Teaching in Higher Education, 2015

Elegant lurking, David White, blogikirjoitus 2015

Building a Sense of Community in MOOCs, Robert McGuire, Campus Technology, 2013

Strategies to Ensure Introverted Students Feel Valued at School, Elissa Nadworny, KQEDNews, 2016

Quiet In The Classroom: How To Recognize And Support Introverted Entrepreneurs, Robyn D. Shulman, EdNews Daily

Quiet pupils can be effective learners, Gunnhildur Óskarsdóttir, Jón Torfi Jónasson, Nor-DiNa Nordic Studies in Science Education, 2015

Lähde: Pixabay

De stille elevene, Universitetet i Stavanger, 2016 (norjaksi)

Du må være utadvendt, Simen Frogner, Studenttorget.no 2012 (norjaksi)

Book: Human Dynamics : A New Framework for Understanding People and Realizing the Potential in Our Organizations, Sandra Seagal (Pegasus 1997)

Video: The Power of introverts, Susan Cain (TED talk, 2012)

www.nvl.org